

ರೋಟರಿ ಚಂದ್ರಿಕೆಗಳ ಸೋಂಕು ನಿವಾರಣೆ

ಚಂದ್ರಿಕೆ ಮತ್ತು ಫ್ಲೇಮ್‌ಗಳನ್ನು ವೀನ್ಯೆಲ್ ಹಾಳೆಯ ಮೇಲೆ ಹರಡಿ ಶೇ. 10 ರ ಫಾರ್ಮಾಲಿನ್ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಿ. ವೀನ್ಯೆಲ್ ಹಾಳೆಯನ್ನು ಚಂದ್ರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಫ್ಲೇಮ್‌ಗಳನ್ನು ಸುತ್ತುವರಿಯುವಂತೆ ಮಡಿಚಿ ಕನಿಷ್ಠ 6 ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಇಡಿ.

ಹುಳುಸಾಕಾಣಿಕೆ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಸೋಂಕುನಿವಾರಣೆ

ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿರುವ ಸೋಂಕುನಿವಾರಕದಿಂದ ಪವರ್ ಸ್ಟೇಯರ್ ಉಪಯೋಗಿಸಿ 2 ಬಾರಿ ಸೋಂಕು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿ. ಹಿಂದಿನ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಸಪ್ಪೆ ಅಥವಾ ಹಾಲುತೊಂಡೆ ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಶೇ.0.3 ರ ಸುಟ್ಟ ಸುಣ್ಣದ ದ್ರಾವಣದಿಂದ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಸೋಂಕು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿ.

ಹುಳುಸಾಕಾಣಿಕೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೈರ್ಮಲ್ಯತೆ ಕಾಪಾಡುವಿಕೆ

ಹುಳುಸಾಕಾಣಿಕೆ ಮನೆಯ ಪ್ರವೇಶ ದ್ವಾರದ ಬಳಿ ಒಂದು ಬೇಸಿನ್ ನಲ್ಲಿ ಅಸ್ತ ಅಥವಾ ಬ್ಲೀಚಿಂಗ್ ಪುಡಿ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಇಡಿ. ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಮನೆಯ ಒಳಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಮತ್ತು ಹೊರಗೆ ಬರುವಾಗ ಈ ದ್ರಾವಣದಲ್ಲಿ ಕೈಯನ್ನು ಶುಚಿಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಪಾದಗಳನ್ನೂ ಶುಚಿಗೊಳಿಸಲು ಈ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ತುಳಿದುಕೊಂಡು ಒಳಗೆ ಹೋಗುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ರೋಗಗ್ರಸ್ಥ, ಸತ್ತಿರುವ, ಕುಂಠಿತ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಹುಳುಗಳನ್ನು ಹುಳು ಹಾಸಿಗೆಯಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಸುಡಬೇಕು.

ಹಾಸಿಗೆ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ವೀನ್ಯೆಲ್ ಹಾಳೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಹೂತುಹಾಕಬೇಕು

ಹಿಪ್ಪುನೇರಳೆ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸೋಂಕು ನಿವಾರಿತ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ.

ರೇಷ್ಮೆ ಹುಳುಗಳಿಗೆ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ನೀಡಿ

ರೇಷ್ಮೆ ಹುಳುಗಳು ಆರೋಗ್ಯಕರವಾಗಿ ಹಾಗೂ ರೋಗವಿಲ್ಲದ ಬೆಳೆಯಲು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿರುವ ತಾಪಮಾನ ಹಾಗೂ ಆರ್ಧ್ರತೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿ

ಹುಳುಗಳು ಜ್ವರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ ಸುಟ್ಟ ಸುಣ್ಣದ ಪುಡಿಯನ್ನು ಉದುರಿಸಿ. ಅಂಕುಶ/ವಿಜೇತ ಮತ್ತು ವಿಜೇತ ಸಪ್ಲಿಮೆಂಟ್‌ನ್ನು ನಿಗದಿತ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಉದುರಿಸಿ.

ಹಾಸಿಗೆ ಸೋಂಕು ನಿವಾರಕ	ಸೋಂಕು ನಿವಾರಣೆ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿ
ಅಂಕುಶ	ಪ್ರತೀ ಬಾರಿ ಜ್ವರದಿಂದ ಎದ್ದ ನಂತರ ಹಾಗೂ ಕೊನೇ ಹಂತದಲ್ಲಿ 3ನೇ ಮತ್ತು 5ನೇ ದಿನ
ವಿಜೇತ	ಪ್ರತೀ ಬಾರಿ ಜ್ವರದಿಂದ ಎದ್ದ ನಂತರ ಹಾಗೂ ಕೊನೇ ಹಂತದಲ್ಲಿ 4 ನೇ ದಿನ
ವಿಜೇತ ಸಪ್ಲಿಮೆಂಟ್	4 ನೇ ಹಂತದ 3 ನೇ ದಿನ, ಕೊನೇ ಹಂತದ 2 ಮತ್ತು 6 ನೇ ದಿನ

ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳಿಗೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಳಾಸವನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ

ನಿರ್ದೇಶಕರು

ಕೇಂದ್ರ ರೇಷ್ಮೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆ
ಕೇಂದ್ರ ರೇಷ್ಮೆ ಮಂಡಳಿ, ಜವಳಿ ಸಚಿವಾಲಯ,
ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ, ಶ್ರೀರಾಂಪುರ ಮೈಸೂರು 570 008
ದೂರವಾಣಿ: 0821-2362757, 2362406
ಫ್ಯಾಕ್ಸ್: 0821-2362845

ವೆಬ್: www.csrtimys.res.in ಇ-ಮೇಲ್: csrtimys.csb@nic.in

ರೇಷ್ಮೆ ಹುಳು ಸಾಕಾಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸೋಂಕು ನಿವಾರಣೆ ಹಾಗೂ ನೈರ್ಮಲ್ಯತೆ ನಿರ್ವಹಣೆ

ಕೇಂದ್ರ ರೇಷ್ಮೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆ

(ISO 9001: 2015 ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ)

ಕೇಂದ್ರ ರೇಷ್ಮೆ ಮಂಡಳಿ, ಜವಳಿ ಸಚಿವಾಲಯ
ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ, ಶ್ರೀರಾಂಪುರ, ಮೈಸೂರು - 570008

ರೇಷ್ಮೆಗೂಡಿನ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ರೇಷ್ಮೆ ಹುಳುಗಳಿಗೆ ತಗಲುವ ರೋಗಗಳು. ಹುಳುಸಾಕಾಣಿಕೆ ಮನೆ, ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಸೋಂಕು ನಿವಾರಣೆ ಹಾಗೂ ನೈರ್ಮಲ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು ರೋಗಗಳು ಬರದಂತೆ ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಮುಖ್ಯ ಕ್ರಮಗಳಾಗಿವೆ.

ರೋಗಸೀಡಿತ ರೇಷ್ಮೆ ಹುಳುಗಳು ರೋಗಾಣುಗಳನ್ನು ಹುಳುಸಾಕಾಣಿಕಾ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಹೊರಹಾಕುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಇವು ರೋಗದ ಸೋಂಕಿಗೆ ಮೂಲ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ.

ರೋಗವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ರೋಗಾಣುಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುವ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಸೋಂಕು ನಿವಾರಣೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಅನೇಕ ವಿಧಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದಾದರೂ, ರಾಸಾಯನಿಕವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನವು ಬಹಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ.

ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ತಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿರುವ ಸೋಂಕು ನಿವಾರಕಗಳು

ಶೇ. 2 ರ ಬ್ಲೀಚಿಂಗ್ ಪೌಡರ್ - ಶೇ. 0.3 ರ ಸುಟ್ಟ ಸುಣ್ಣದ ದ್ರಾವಣದಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಕೆ

ಶೇ. 2.5 ರ ಸ್ಯಾನಿಟೈಸರ್/ಸೆರಿಟೋಲ್ - ಶೇ. 0.5 ರ ಸುಟ್ಟ ಸುಣ್ಣದ ದ್ರಾವಣದಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಕೆ

ಶೇ. 1.25 ರ ಸ್ಯಾನಿಟೈಸರ್ ಸೂಪರ್ - ಶೇ. 0.5 ರ ಸುಟ್ಟ ಸುಣ್ಣದ ದ್ರಾವಣದಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಕೆ

ಶೇ. 0.05 ಅಸ್ತ ದ್ರಾವಣ, ಶೇ.

0.2 ಸೆರಿ-ಫ್ಲಿಟ್ ದ್ರಾವಣ

ಶೇ. 0.3 ಸುಟ್ಟ ಸುಣ್ಣದ ದ್ರಾವಣ

ಶೇ. 10 ರ ಫಾರ್ಮಾಲಿನ್ ದ್ರಾವಣ - ರೋಟರಿ ಚಂದ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ

ಪ್ರತಿ ಚ.ಮೀಟರ್ ನೆಲದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಕ್ಕೆ 1.5 ಲೀ. ಅಥವಾ ಪ್ರತಿ ಚ.ಅಡಿ ನೆಲದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಕ್ಕೆ 140 ಮಿ.ಲೀ.

ರೆಂಬೆ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಹುಳುಮನೆಯ ಪರಿಸರದ ಸೋಂಕು ನಿವಾರಣೆಗೆ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ಶೇ. 10 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ

ತಟ್ಟಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಹುಳು ಮನೆಯ ಪರಿಸರ ಹಾಗೂ ತಟ್ಟಿಗಳ ಸೋಂಕು ನಿವಾರಣೆಗೆ ಶೇ. 35 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ

ಹುಳು ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಮನೆಯ ನೆಲದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ		ಮನೆಯ ಎತ್ತರ ಚ.ಅಡಿ.ಚ.ಮೀ						
ಚ.ಅಡಿ	ಚ.ಮೀ	10'/3m	11'/3.35 m	12'/3.7 m	13'/4 m	14'/4.3 m	15'/4.6 m	
5	0.46	0.77	0.84	0.91	0.98	1.05	1.12	
10	0.92	1.54	1.68	1.82	1.96	2.10	2.24	
25	2.32	3.85	4.20	4.55	4.90	5.25	5.60	
30	2.78	4.62	5.04	5.46	5.88	6.30	6.72	
35	3.25	5.39	5.88	6.37	6.86	7.35	7.84	
40	3.71	6.16	6.72	7.28	7.84	8.40	8.96	
45	4.17	6.93	7.56	8.19	8.82	9.45	10.08	
50	4.64	7.77	8.40	9.10	9.80	10.50	11.20	
75	6.96	11.55	12.60	13.65	14.70	15.75	16.80	
100	9.28	15.40	16.80	18.20	19.60	21.00	22.40	
500	46.44	77.00	84.00	91.00	98.00	105.00	112.00	
1000	92.88	154.00	168.00	182.00	196.00	210.00	224.00	
2000	185.80	308.00	336.00	364.00	392.00	420.00	448.00	
3000	278.70	462.00	504.00	546.00	588.00	630.00	672.00	
4000	371.50	616.00	672.00	728.00	784.00	840.00	896.00	
5000	464.40	770.00	840.00	910.00	980.00	1050.00	1120.00	

ಸೋಂಕು ನಿವಾರಕ ದ್ರಾವಣಗಳ ತಯಾರಿಕೆ

(1) ಶೇ. 2 ರ ಬ್ಲೀಚಿಂಗ್ ಪೌಡರ್ - ಶೇ. 0.3 ರ ಸುಟ್ಟ ಸುಣ್ಣದ ದ್ರಾವಣದಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಕೆ

ಘಟಕಗಳು	ಬೇಕಾಗುವ ಪ್ರಮಾಣ
ಬ್ಲೀಚಿಂಗ್ ಪೌಡರ್	2 ಕೆ.ಜಿ.
ಸುಟ್ಟ ಸುಣ್ಣ	300 ಗ್ರಾಂ
ನೀರು	100 ಲೀ.

(2) ಶೇ. 2.5 ರ ಸ್ಯಾನಿಟೈಸರ್/ಸೆರಿಟೋಲ್ ಅಥವಾ ಶೇ. 1.25 ರ ಸ್ಯಾನಿಟೈಸರ್ ಸೂಪರ್ - ಶೇ. 0.5 ರ ಸುಟ್ಟ ಸುಣ್ಣದ ದ್ರಾವಣದಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಕೆ (100 ಲೀ)

ಘಟಕಗಳು	ಪ್ರಮಾಣ	ಘಟಕಗಳು	ಪ್ರಮಾಣ
ಸ್ಯಾನಿಟೈಸರ್/ಸೆರಿಟೋಲ್	2.5 ಲೀ.	ಸ್ಯಾನಿಟೈಸರ್ ಸೂಪರ್	1.25 ಲೀ.
ಆಕ್ಸಿಜೆನೇಟರ್ ಹರಳುಗಳು	250 ಗ್ರಾಂ	ಆಕ್ಸಿಜೆನೇಟರ್ ಹರಳುಗಳು	125 ಗ್ರಾಂ
ಸುಟ್ಟ ಸುಣ್ಣ	500 ಗ್ರಾಂ	ಸುಟ್ಟ ಸುಣ್ಣ	500 ಗ್ರಾಂ
ನೀರು	97.5 ಲೀ.	ನೀರು	98.75 ಲೀ.

ಕ್ಯೋರಿನ್ ಡೈ ಆಕ್ಸಿಜೆನ್ ಮೂಲದ ದ್ರಾವಣಗಳ ತಯಾರಿಕೆ

(3) ಶೇ. 0.05 ರ ಅಸ್ತ ದ್ರಾವಣ

50 ಗ್ರಾಂ ಅಸ್ತ ಪುಡಿಯನ್ನು 100 ಲೀ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗಿಸಿ. ತಯಾರಿಸಿದ 2 ಗಂಟೆಗಳ ನಂತರ ಸಿಂಪಡಿಸಿ

(4) ಶೇ. 0.2 ರ ಸೆರಿಫ್ಲಿಟ್ ದ್ರಾವಣ

200 ಗ್ರಾಂ ಸೆರಿಫ್ಲಿಟ್ ಪುಡಿಯನ್ನು 100 ಲೀ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗಿಸಿ. ತಯಾರಿಸಿದ 30 ನಿಮಿಷಗಳ ನಂತರ ಸಿಂಪಡಿಸಿ

(5) ಶೇ. 0.3 ರ ಸುಣ್ಣದ ದ್ರಾವಣ

300ಗ್ರಾಂ ಸೆರಿಫ್ಲಿಟ್ ಪುಡಿಯನ್ನು 100 ಲೀ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗಿಸಿ

(6) ಶೇ. 10 ರ ಫಾರ್ಮಾಲಿನ್ ದ್ರಾವಣ

1 ಭಾಗ ಫಾರ್ಮಾಲಿನ್‌ನ್ನು 3 ಭಾಗ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ

ಸೋಂಕು ನಿವಾರಣಾ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿ

ದಿನ	ಚಟುವಟಿಕೆ
ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೇ	ರೋಗಗ್ರಸ್ತ ಹುಳು, ಕರಗಿದ/ಜೆಲ್ಲಿ ಗೂಡುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಸುಟ್ಟು ಹಾಕಿ. ರೋಟರಿ ಚಂದ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಫಾರ್ಮಾಲಿನ್ ಹಬೆಯಿಂದ ಸೋಂಕು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿ. ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಮನೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸೋಂಕು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿ
ಚಾಕಿಯಾಗುವ 5 ದಿನ ಮುನ್ನ	ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ತೊಳೆದು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಿ ಹಾಗೂ ಸೂರ್ಯನ ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಒಡ್ಡಿ
ಚಾಕಿಯಾಗುವ 4 ದಿನ ಮುನ್ನ	ಶೇ. 0.3 ರ ಸುಟ್ಟ ಸುಣ್ಣದ ದ್ರಾವಣದಿಂದ ಸೋಂಕು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿ
ಚಾಕಿಯಾಗುವ 3 ದಿನ ಮುನ್ನ	ಸಾಕಣೆ ಮನೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ 2 ನೇ ಬಾರಿ ಸೋಂಕು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿ
ಚಾಕಿಯಾಗುವ 2 ದಿನ ಮುನ್ನ	ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಮನೆಯ ಸುತ್ತಲೂ ಶೇ. 5 ರ ಬ್ಲೀಚಿಂಗ್ ಪುಡಿ ಮತ್ತು ಸುಟ್ಟ ಸುಣ್ಣದ ಪುಡಿಯನ್ನು ಎರೆಚೆರಿ ಗಾಳಿಯಾಡಲು ಕಿಟಕಿ ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿಡಿ